

BS/68/2010

OCENA POPARCIA

JAROSŁAWA KACZYŃSKIEGO

PRZEZ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

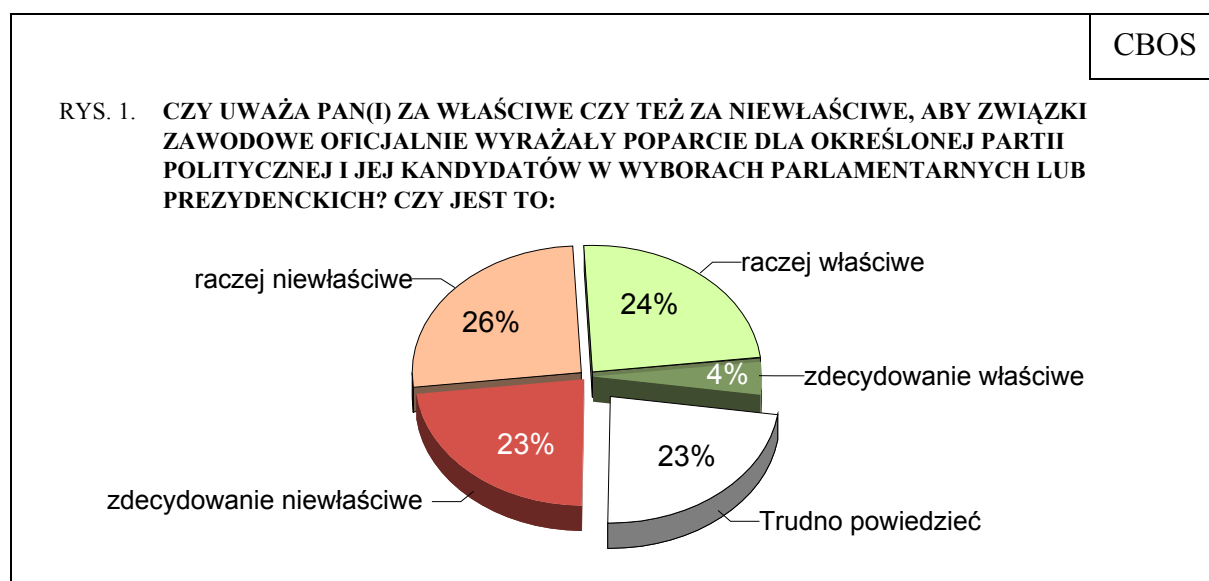

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” zaapelowała do członków i sympatyków związku o poparcie w wyborach prezydenckich Jarosława Kaczyńskiego. Decyzję tę skrytykował Lech Wałęsa, argumentując, że związek zawodowy nie powinien się angażować w politykę. Apel związkowców budzi kontrowersje. Z jednej strony wyrażanie poparcia dla określonej partii politycznej mieści się w formule funkcjonowania związków zawodowych w krajach zachodnich i nie jest niczym niespotykanym (także w innych państwach organizacje związkowe są powiązane z partiami politycznymi, z reguły socjaldemokratycznymi). Z drugiej jednak strony „Solidarność” to nie tylko związek zawodowy, ale także marka, która powinna łączyć Polaków i z którą mogą identyfikować się osoby o różnej orientacji politycznej i różnych sympatiach partyjnych.

Spółeczne opinie w kwestii popierania przez związki zawodowe określonych partii politycznych są podzielone, jednak w przeważającej mierze krytyczne¹. Niemal połowa badanych (49%) uważa za niewłaściwe, aby związki zawodowe oficjalnie wyrażały poparcie dla konkretnej partii i jej kandydatów w wyborach parlamentarnych lub prezydenckich. Niczego niewłaściwego natomiast nie widzi w tym 28% ankietowanych.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (240) przeprowadzono w dniach 8–13 maja 2010 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Opinie w tej kwestii wiążą się z poziomem wykształcenia i, co za tym idzie, sytuacją ekonomiczną badanych. Im wyższe wykształcenie i dochody *per capita*, tym częstsze przekonanie, że związki zawodowe nie powinny udzielać poparcia żadnemu określone ugrupowaniu politycznemu. Krytycznie ocenia tego rodzaju deklaracje polityczne związków niemal dwie trzecie respondentów z wyższym wykształceniem i prawie tyle samo osób o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1000 zł.

Popieranie przez związki zawodowe określonej partii politycznej stosunkowo najczęściej uznają za właściwe ludzie młodzi – od 18 do 24 roku życia (40%), w tym uczniowie i studenci (42%).

Stosunek do tej kwestii różnicuje także religijność badanych. Im częstsze zaangażowanie w praktyki religijne, tym mniejszy sprzeciw wobec politycznego samookreślenia się związków zawodowych. W opiniach na ten temat wyróżniają się osoby uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu – ponad połowa z nich (53%) uważa za właściwe, aby związki deklarowały poparcie dla określonej partii politycznej.

Podejście do politycznego zaangażowania związków zawodowych różnicuje także elektoraty partyjne. Większość zwolenników PO, SLD i PSL jest przeciwna temu, aby w wyborach parlamentarnych lub prezydenckich związki zawodowe opowiadały się za określonym ugrupowaniem. Za właściwe natomiast uważa takie zachowanie prawie połowa sympatyków PiS.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czy uważa Pan(i) za właściwe czy też za niewłaściwe, aby związki zawodowe oficjalnie wyrażały poparcie dla określonej partii politycznej i jej kandydatów w wyborach parlamentarnych lub prezydenckich? Czy jest to:		
	właściwe	niewłaściwe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	46	37	17
PO	22	67	11
SLD*	29	61	10
PSL*	14	63	23

* Dane dotyczące elektoratów PSL i SLD należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

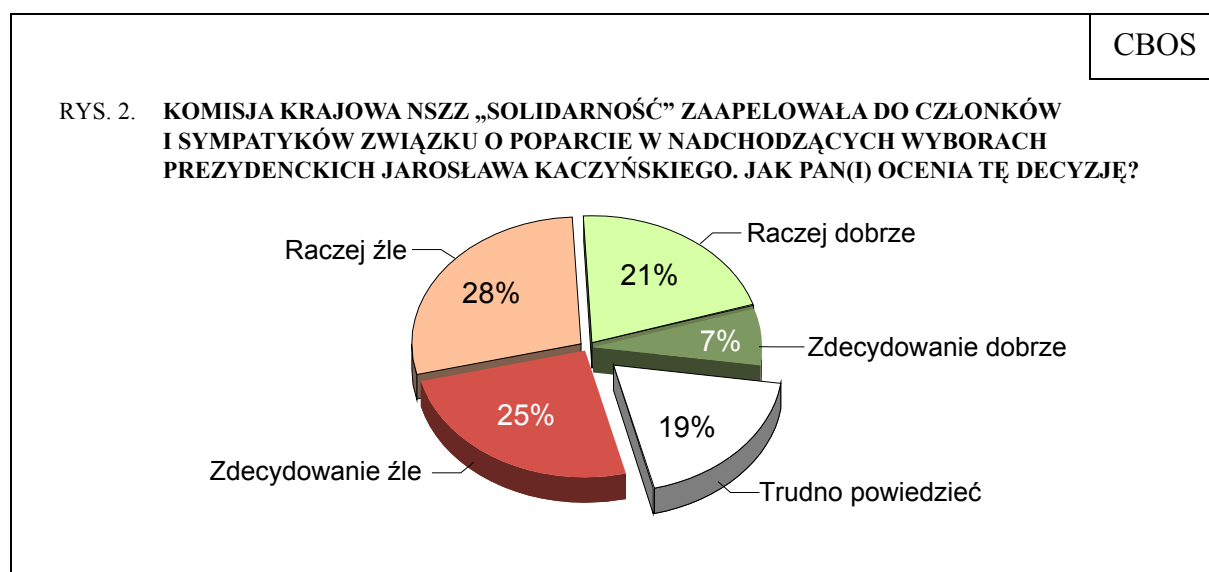
Szczególnie istotne w tej kwestii są, jak się wydaje, opinie osób należących do związków zawodowych. W Polsce stopień uzwiązkowienia jest na tle innych krajów niski (do organizacji związkowych należy – według szacunków CBOS – tylko około 14% ogółu zatrudnionych), stąd też stosunkowo niewielu członków związków zawodowych znalazło się

w naszej próbie. Przeważająca część związkowców uważa za niewłaściwe, aby związek popierał w wyborach określoną partię polityczną. Jednak aprobata tego rodzaju deklaracji politycznych jest w tej grupie wyższa niż przeciętnie. Wśród członków „Solidarności” – najliczniejszego związku zawodowego w Polsce – akceptacja politycznego zaangażowania związku poprzez wyrażanie poparcia dla konkretnych partii politycznych jest jeszcze wyższa. Także i w tej grupie minimalnie przeważa jednak opinia, że związki zawodowe nie powinny określać swoich preferencji politycznych.

Tabela 2

Czy uważa Pan(i) za właściwe czy też za niewłaściwe, aby związki zawodowe oficjalnie wyrażały poparcie dla określonej partii politycznej i jej kandydatów w wyborach parlamentarnych lub prezydenckich? Czy jest to:	Odpowiedzi	
	osób należących do związków zawodowych (N=66)	członków NSZZ „Solidarność” (N=32)
	w procentach	
– właściwe	38	44
– niewłaściwe	52	49
Trudno powiedzieć	10	7

Opinie na temat apelu „Solidarności” o głosowanie w nadchodzących wyborach na Jarosława Kaczyńskiego układają się niemal tak samo jak ogólne opinie o sytuacji, w której związki zawodowe wyrażają poparcie dla konkretnej partii politycznej. Ponad połowa ankietowanych (53%) źle odbiera decyzję związku, ponad jedna czwarta zaś (28%) ocenia ją dobrze.

Stosunek do apelu KK NSZZ „Solidarność” bardzo wyraźnie zależy od formacji politycznej i światopoglądowej respondentów. Decyzję związku popiera aż 62% badanych uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Im mniejsze zaangażowanie w życie wspólnoty religijnej, tym więcej krytycznych ocen apelu „Solidarność”. Negatywne reakcje na to postanowienie wyraźnie dominują wśród osób określających swoje poglądy polityczne jako lewicowe (75%) lub centrowe (61%). Badani o orientacji prawicowej są podzieleni w opiniach na ten temat – zwolenników decyzji związku jest wśród nich tylko nieznacznie mniej (42%) niż przeciwników (47%).

W elektoratach partyjnych apel KK NSZZ „Solidarność” o poparcie dla Jarosława Kaczyńskiego zdecydowanie krytycznie odbierają sympatycy SLD, PO i PSL. Z aprobatą przyjmują go zadeklarowani wyborcy PiS.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” zaapelowała do członków i sympatyków związku o poparcie w nadchodzących wyborach prezydenckich Jarosława Kaczyńskiego. Jak Pan(i) ocenia tę decyzję?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	66	24	10
PO	13	78	9
PSL*	12	75	13
SLD*	8	81	11

* Dane dotyczące elektoratów PSL i SLD należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

W potencjalnych elektoratach w nadchodzących wyborach prezydenckich z apelu „Solidarność” zadowoleni są głównie zadeklarowani wyborcy Jarosława Kaczyńskiego – 69% z nich ocenia ten apel pozytywnie, a 18% negatywnie. Zwolennicy kontrkandydatów prezesa PiS w tych wyborach w większości krytykują decyzję związku o udzieleniu poparcia Jarosławowi Kaczyńskiemu.

Najistotniejszy wydaje się jednak odbiór tej decyzji przez osoby należące do NSZZ „Solidarność”. Opinie członków „Solidarność” dotyczące postanowienia związku są bardziej przychylne niż opinie ogółu badanych. Wystosowanie apelu do członków i sympatyków NSZZ „S” o udzielenie poparcia w wyborach prezydenckich Jarosławowi Kaczyńskiemu pozytywnie ocenia 44% z nich, ale ponad połowa (56%) krytycznie.

Można zatem stwierdzić, że poparcie przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” w nadchodzących wyborach prezydenckich kandydatury Jarosława Kaczyńskiego zostało lepiej przyjęte przez zwolenników jego i jego partii niż przez samych członków związku, którzy w swoich opiniach są dość mocno podzieleni.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Czy uważa Pan(i) za właściwe czy też za niewłaściwe, aby związki zawodowe oficjalnie wyrażały poparcie dla określonej partii politycznej i jej kandydatów w wyborach parlamentarnych lub prezydenckich? Czy jest to:			Liczba osób
		właściwe	niewłaściwe	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	49	23	998
Płeć	Mężczyźni	29	55	15	475
	Kobiety	26	43	30	523
Wiek	18-24 lata	40	39	21	133
	25-34	24	52	25	191
	35-44	31	50	19	160
	45-54	28	52	20	148
	55-64	28	54	18	186
	65 lat i więcej	21	44	35	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	44	29	375
	Miasto do 20 tys.	35	41	24	131
	20-100 tys.	31	49	20	192
	101-500 tys.	24	59	17	164
	501 tys. i więcej mieszk.	25	57	18	135
Wykształcenie	Podstawowe	30	31	39	253
	Zasadnicze zawodowe	27	51	22	256
	Średnie	31	54	15	336
	Wyższe	18	64	17	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	60	14	85
	Średni personel, technicy	19	76	5	33
	Pracownicy adm.-biurowi	24	62	14	65
	Pracownicy usług	18	50	32	72
	Robotnicy wykwalifikowani	34	49	17	115
	Robotnicy niewykwalifik.	39	32	29	51
	Rolnicy	27	38	35	47
Pracujący na własny rach.	28	57	14	47	
Bierni zawodowo	Renciści	30	44	26	75
	Emeryci	20	49	31	204
	Uczniowie i studenci	42	35	23	77
	Bezrobotni	34	44	22	85
	Gospodynie domowe i inni	28	48	24	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	57	12	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	48	29	80
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	55	18	228
	prywatnym gosp. rolnym	32	40	28	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	31	39	31	184
	501-750	37	39	24	120
	751-1000	32	48	20	154
	1001-1500	21	61	18	129
	Powyżej 1500 zł	27	63	10	143
Ocena własnych war. mater.	Złe	25	43	31	186
	Średnie	28	48	23	442
	Dobre	28	53	19	370
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	53	22	25	54
	Raz w tygodniu	30	45	26	494
	1-2 razy w miesiącu	27	55	18	137
	Kilka razy w roku	22	57	21	185
	W ogóle nie uczestniczy	19	59	22	128
Poglądy polityczne	Lewica	23	64	13	138
	Centrum	26	54	20	331
	Prawica	34	53	13	306
	Trudno powiedzieć	24	27	49	223

Tabela 2

		Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” zaapelowała do członków i sympatyków związku o poparcie w nadchodzących wyborach prezydenckich Jarosława Kaczyńskiego. Jak Pan(i) ocenia tę decyzję?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	53	19	995
Płeć	Mężczyźni	27	57	15	474
	Kobiety	30	49	22	522
Wiek	18-24 lata	34	46	20	133
	25-34	22	60	17	191
	35-44	29	56	15	159
	45-54	27	54	18	147
	55-64	32	54	13	186
	65 lat i więcej	28	44	28	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	45	23	374
	Miasto do 20 tys.	32	48	19	131
	20-100 tys.	28	55	17	192
	101-500 tys.	20	66	14	164
	501 tys. i więcej mieszk.	28	59	13	135
Wykształcenie	Podstawowe	35	33	32	253
	Zasadnicze zawodowe	29	54	17	254
	Średnie	27	58	15	336
	Wyższe	20	70	9	152
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	61	10	85
	Średni personel, technicy	21	73	7	33
	Pracownicy adm.-biurowi	22	67	11	65
	Pracownicy usług	21	55	23	72
	Robotnicy wykwalifikowani	30	53	17	114
	Robotnicy niewykwalifik.	30	44	26	51
	Rolnicy	28	42	31	47
Pracujący na własny rach.	26	58	15	47	
Bierni zawodowo	Renciści	30	47	22	75
	Emeryci	29	47	24	203
	Uczniowie i studenci	36	45	19	77
	Bezrobotni	35	51	14	85
	Gospodynie domowe i inni	21	63	16	42
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	58	11	134
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	58	15	79
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	59	17	228
	prywatnym gosp. rolnym	24	49	27	46
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	30	48	22	184
	501-750	38	43	19	120
	751-1000	26	57	17	152
	1001-1500	22	62	16	129
	Powyżej 1500 zł	26	68	6	143
Ocena własnych war. mater.	Źłe	26	47	26	186
	Średnie	29	51	20	441
	Dobre	29	58	13	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	20	18	54
	Raz w tygodniu	33	46	20	493
	1-2 razy w miesiącu	24	59	16	137
	Kilka razy w roku	17	64	19	185
	W ogóle nie uczestniczy	17	67	16	127
Poglądy polityczne	Lewica	14	75	11	138
	Centrum	22	61	16	331
	Prawica	42	47	10	305
	Trudno powiedzieć	28	34	39	221